

NOBILISSIMO ET CLARISSIMO

DOMINO D. DVRETO FILIO

ARCHIATRI.

VALENTINVS HYERAVLME S. D.

MIRABITVR forsan aliquis (nobilissime Durete) quod tibi vix vernanti fruticante lanugine, serias & Hippocraticas concertationes inscripserim, mirari desinat; ea dos nobili Duretorum familia quasi à natura concessa est, ut non annorum diuturnitate, sed virtute ingeniorum cultrice alitricque maturecant, testis auus, testis pater, testes omnes parentes tui de republica quam optime meriti, qui vel primis annis ad miraculum usque floruerunt, adeo ut tum acumine ingenij, tum admirabili quodam lepore dicendi, eam etiam etate, quâ adhuc alij adolefunt, consensere viderentur. Atque hac auita paternaque virtus quasi successione legitima de manu in manum traderetur, iam in te, tanquam in propria sede locata collucescit, sed tanto cum splendore, ut mirabiles sui amores excites, & hominum mentes secretiore vi rapiat in admirationem. Itaque miranti & toto mihi celo clarius nescio quid relucens, libuit ad te accedere, tuisque aris votinas has tabellas appendere, pro consuetudine viatorum, qui cum in triviis consistunt, Hodio & Hegemonio votiuos flores offerebant, ut illis viam digito indicaret. Ego ne quid dissimulem, & te iocunda igne incertus & penè consilij expers, eo in trivium variarum dubiarumque disputationum, & ne à vero tramite desiscam, abs tua humanitate postulo, (nobilissime Durete) ut mihi sis Mercurius in hac consilij incertitudine, mihi Clearchus in hoc discrimine, ac inuicem tam ero viator, tuus miles, tuus cliens & religiosus, si te à me honorari permiseris. Vale.

AD QVODLIBETARIAM

QVAESTIO MEDICA MATVTINIS AGITANDA DIS-

PVTATIONIBVS IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XIV. NOVEMBRIS,

592

M. HENRICO BLACVODÆO, DOCTORE MEDICO REGIO ET PRINCIPE.

An à sanguine Apoplexia?

MVNDI amasius & delitix homo, ἀγαθὸς τῆς φύσεως, rerum omnium μετέσθης, vnum cum plantis, aliud cum belluis commune habuit viuendi principium: solum illius principatum nobilitant intellectus & ratio, quibus cœlestes suæ diuinitatis igniculos contemplatur. Hæc sensuum ope exurgunt in cerebro, & facultatum, sedibus non distinctarum, beneficio perficiuntur. Cerebrum sensus expers, sensus tamen motusque principium, homini quàm cæteris animantibus amplissimum, ut omnium corporis partium est frigidissimum humidissimum & præstantissimū, ita pluribus maximisque morbis faciliè corripitur. hinc ephialtes, stupor, epilepsia, paralytis, apoplexia, melancholia, mania, lycæthropia, coma, lethargus, quorum omnium causa est morbus similis, communis, vel organicus, maximèque obstructio.

A omnes affectus plurimū inter se differunt, etsi in eadem sede morentur, & à similibus aut etiam iisdem penè causis concitentur, non tamen eodē modo se habentibus. Ephialtis, comatis, melancholix, mania, lycæthropia causa ferè est eadē, vapor scilicet, qui in ephialte crassus & humidus, sed leuiter impressus, cerebri meatus partim obstruendo, spiritū animale per nervos faciliè ferri prohibet, partim animæ offusus, varia obicit ludibria: in comate crassus simul & humidus hærensque diutius non tamen obstruens, sensus valde confopitos reddit: in melancholia frigidus & terrestris metum & mœstitiā incurit: in mania & lycæthropia calidus & acer furorem & rabiem inuehit. Epilepsia causa, stuporis, lethargi, humor est, nunc qualitate nunc copia naturæ molestus, nunc obstruens, nunc naturā ad excretionem irritans. At paralytis & apoplexia causa est obstructio, quam humor omnis obstruens spiritūūque influxum omnino prohibens parit. In ephialte nullus dæmon aut cupido, in melancholia nulla metamorphosis, in epilepsia nihil occultum nec diuinum potius quàm in apoplexia & paralyti, quibus nec annuli, nec verba, nec characteres profunt.

EMOPAZIS, est stipatio meatuum aut cauitatum naturalium ex abundantia aut vitiosa qualitate succorum, qui congectione vel fluxione in capacitate aliqua collecti, pro varietate partium varias morborum species, variæque proferunt symptomata: in liene & hepate hydropem, in venis atrophiam, in nervis paralytim, in cerebro apoplexiam: dum vel interceptis ac compressis carotidibus arteriis aut plexu choroide, spiritui vitali ad cerebrum viam præcludunt, vel obstructis ventriculis & irrigata ipsius substantia, spiritum animale descensu prohibent ad organa sensus & motus, vel rupto vase totum cerebrum inundant. Hac prehensus æger sola respiratione ac pulsu à mortuo diffidet, breui, si fortis ea sit, periturus, maximè cum spuma circa os apparuerit, si debilis, paralyticus, violatæ respirationis, longorūque morborum hæres futurus. Hic affectus licet magnus & peracutus, est à mœstia, si tamen febris superuenerit, non paruum salutis spem adferet.

EVS vt & morborum omnium causa antecedens duplex, plethora & cacochymia, vtræque vel separatim vel sæpè simul omnium obstructionum parens, plethora tamen sæpius quàm cacochymia illam committit: sic enim humores in corpore redundantes, si in cerebrum fluxerint, aut in eo congerantur, illudque obstruant, causam apoplexiæ coniunctam efficient: non enim intemperies nuda, non flatus, non vapor quantumvis crassus apoplexiam inducere valet, sed humor, non biliosus aliud morbi genus concitaturus, sed pituitosus, melancholicus, sæpè etiam sanguis, qui copia, casu vel ictu ruptis, aut vitio exesis venis, earum apertis osculis, aut cohibita eius euacuatione per nares, suppressis mensibus ac hæmorrhoidibus, imo in prægnantibus circa primos menses in cerebrum irruens sensum motūque adimit, rationem cæterasque principes animæ facultates offendit, & pro maiori vel minori respirationis læsione, varias apoplexiæ differentias constituit.

APOPLEXIÆ curatio non omnis desperata censi debet, cum etiam elati homines aliquando reuixerint: eam tamen maior respirationis læsio, vel spuma circa os, vel stertor, vel senilis ætas, difficillimam arguunt. Ea verò in tribus maximè remediorum generibus posita videtur, auertentibus, discutientibus, & vacuantibus. Auertunt clysteres acriores ad sopitam aut sepultam potius naturæ vim excitandam, & humores huc illucque fluctuantes reuellendos, cucurbitulæ cum scarificatione scapulis affixæ: discutiunt cum assumpta vt pulvis hieræ mithridatio & theriacæ anteferendus, tum admota vt fons ex cephalicis pulueribus. Vacuat deniq; purgatio in pituitosa apoplexia ex vehementioribus catharticis instituenda: vacuat quoque sanguinis missio, quæ quod reuclat omni quidem apoplexiæ, at sæpius repetita vnicè, quod & causam antecedentem & coniunctam tollat, sanguineæ confert.

Ergo à sanguine apoplexia.

Asserebat VALENTINVS HYERAVLME Parisinus. Anno R. S. H. 1619.

DOMINI DOCTORES DISPUTAVRI.

M. Michaël Seguin M. & P. Reg.

M. Petrus le Conte.

M. Egidius le Blanc.

M. Guillelmus de Vailly.

M. Ioannes Maunoir.

M. Claudius Gervais.

M. Quirinus le Vignon.

M. Dionysius Guerin.

M. Iacobus Leius.

592